

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee
Suur-Ameerika 1
10122, Tallinn

Teie 01.06.2026 nr 1.2-3/1400-1/

Meie 05.06.2026 nr 5.2-2/14033-2

Eelnõu tagasiside

Sotsiaalkindlustusametile (SKA) on edastatud arvamuse avaldamiseks avaliku teabe seaduse ja riikliku statistika seaduse muutmise seaduse eelnõu. Eelnõu eesmärk on luua õiguslik alus andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu kasutamiseks olukorras, kus eraõiguslik juriidiline isik soovib edastada temaga seotud andmeid riigi infosüsteemist kolmandale isikule. SKA tutvus eelnõuga ja esitab selle kohta järgmise arvamuse

1. Esmalt meenutame, et andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu kasutamisega seonduvad probleemkohad on üldisemalt kirjeldatud Sotsiaalministeeriumi 12.08.2024 vastuskirjas nr 1.2-3/1610-2. SKA hinnangul on need tähelepanekud asjakohased ja me nõustume nendega.
2. Seoses eelnõu § 1 punktiga 5 (AvTS § 43¹⁰ lõige 3¹), mis puudutab andmenõusolekusüsteemi kasutamine kohustuslikust, toome välja järgmised probleemkohad
 - 2.1. SKA ei ole valmis andmenõusolekuteenust kasutusele võtma alates 01.12.2026 oma infosüsteemides (STAR, SKAIS) kuna:
 - 2.1.1. andmenõusolekuteenuse kasutuselevõtt eeldab esmalt analüüsi, milliseid muudatusi on vaja teha infosüsteemides ja seejärel tuleks ette näha ka arendusvajadused.
 - 2.1.2. mõlema tegevuse jaoks puudub SKA-l täna ressurss, kuna:
 - 2.1.2.1. SKA IT arendusplaanid on kuni 2027 aastani täis, ehk sinna ei ole uusi töid võimalik juurde võtta;
 - 2.1.2.2. oleme saanud RES-ist lisa rahastuse, et SKAIS2 taakvara likvideerida ning tagada pensioni teenuse üle toomine uuele arhitektuurile ning tagada tõrgeteta väljamaksed;
 - 2.1.2.3. vanasse süsteemi ei ole uusi arendusi võimalik enam juurde kavandada;
 - 2.1.2.4. lisaks on IT plaanides õigusloome muudatused, Rahvastikuregistri, kõikide x-tee teenuste ja EMTA-ga seotud muudatused.
 - 2.2. Lisaks tehnilistele põhjustele leiame, et selgelt on reguleerimata andmesaaja infosüsteemile esitatavad nõuded (nt turvaklass) ja ebaselged on vastuse jagunemise ning nõusoleku kontrolli protsessid. Selgitamist vajab samuti, kas ja kuidas tuleb andmete edastajal hakata hindama, kas andmesaaja on võimeline tagama saadud andmete eesmärgipärase ja turvalise töötlemise nõuded.
 - 2.3. Puuduvad alused, kas ja millal saaks andmeandaja keelduda liidestumisest/andmete nõutud viisil edastamisest. Seejuures on vaja selgust, mis saab juhul kui andmete edastamist taotletakse, kuid kohustusliku andmenõusolekusüsteemi kasutamise võimekust ei ole ja selle kasutusele võtmiseks puuduvad vahendid ning ressursid.
 - 2.4. Selgusetud on arendusvajaduste mahud, ajagraafikud, maksumused ning katteallikad.
3. Lõpetuseks markeerime, et eelnõu eesmärk on luua õiguslik alus andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu kasutamiseks olukorras, kus eraõiguslik juriidiline isik soovib edastada

temaga seotud andmeid. Samas eelnõu § 1 punktides 2 ja 5 räägitakse juriidilise isiku nõusolekust. Sellega seondult vajab täpsustamist, kas kavandatud õiguslik raamistik käib kitsalt eraõigusliku juriidilise isiku või kõigi juriidilise isikute kohta laiemalt.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Maret Maripuu
peadirektor

Andrus Jürgens
57833628, Andrus.Jurgens@sotsiaalkindlustusamet.ee

Kristina Pähkel
53331563, Kristina.Pahkel@sotsiaalkindlustusamet.ee

Tatjana Portnova
53506885, Tatjana.Portnova@sotsiaalkindlustusamet.ee